

Pregledni rad

*Kenan N. ADEMOVIĆ**
Bosna i Hercegovina

BEZBJEDNOSNI ASPEKTI MIGRACIONIH PROCESA NA PROSTORU EVROPSKE UNIJE

Apstrakt: Migraciona kretanja stanovništva su postojala tokom čitave historije čovječanstva, pri čemu su osnovni razlozi za napuštanje sopstvene teritorijalne ili etničke zajednice bili potraga za boljim životom ili spasavanje od progona i nasilnih konflikata. Za razliku od legalnih migracija, koje se odvijaju po zakonima države porijekla migranata i zemlje destinacije, postoje i ilegalne migracije koje su odraz posebnih okolnosti i koje znače svako premještanje stanovništva sa područja jedne zemlje na teritoriju druge koje se ne odvija prema propisima tih država, a također i boravak stranaca u određenoj zemlji na način koji je nesaglasan sa njezinim zakonodavstvom. Stoga je cilj ovog rada analiza bezbjednosnih aspekata migracionih procesa na procesu EU.

Кључне речи: migracioni procesi, nezakonite migracije, bezbjednost, Evropska Unija

UVOD

Tokom 90-ih godina XX stoljeća, poslije rušenja Berlinskog zida, u zapadnoevropskim državama dolazi do povećanja imigracije iz istočne Evrope „koji je do tada bio uglavnom politički motiviran. Međutim, prema području zapadne Evrope, uglavnom zbog ratnih zbivanja, ali i potrage za poslom i želje za boljim životom, u tom razdoblju sve masovnije kreću i migranti iz azijskih i afričkih zemalja, a također i sa ratom zahvaćenih područja bivše Jugoslavije. Kao reakcija na to, dolazi do promjena u političkim stavovima prema useljavanju, te razvijene zemlje Zapada mjenjaju zakone i praksu kako bi otežale ulazak i zapošljavanje stranaca, čime se otvarao prostor za nezakoniti ulazak i boravak imigranata. Migracije koje su u prošlosti bile pokretači razvoja zapadnih zemalja postaju tema rasprava u negativnom kontekstu, tačnije, u praksi se ograničavaju zakonite migracije“. Tako se se Evropska unija i druge zemlje Evrope suočile sa nezakonitom migracijom i kriminalom u vezi sa njom., „Također je proces proširenja Evropske unije zahtijevao ponovno proučavanje

* Advokat, ademovic.kenan@gmail.com

i promišljanje kako se spoljne granice jedne takve zajednice mogu najbolje štiti od transnacionalnog kriminala, nezakonitih migracija, krijumčarenja ljudi i robe, zloupotrebe sistema azila, te bezbjednosnih prijetnji povezanih s terorizmom“ (Warell, 2017:14).

Treba imati u vidu da su se ključne politike u Evropskoj zajednici/uniji od njenog nastanka u početku primarno razvijale u političkom i ekonomskom segmentu. „Nosioци bezbjednosti bili su vojska i vojno udruživanje unutar NATO saveza te je promišljanje bezbjednosti bilo uslovljeno ideološkom blokovskom podjelom. Politike na području zajedničke unutrašnje bezbjednosti su se počele uspostavljati kasnije, što je slučaj i sa pitanjem nezakonitih migracija. Naime, politike Evropske unije po tom pitanju povezane su s dokumentima ili se naslanjaju na dokumente koje su donijele druge međunarodne institucije“ (Warell, 2017). Među tim dokumentima su najvažniji Konvencija Ujedinjenih nacija protiv međunarodnog organiziranog kriminaliteta i njeni protokoli iz Palerma iz 2000. godine, a posebno Protokol o prevenciji, suzbijanju i kažnjavanju trgovine ljudima, posebno ženama i djecom, te Protokol protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i vazduhom.

MJERE KONTROLIRANJA NEZAKONITIH MIGRACIJA

U protekla dva desetljeća su unutar Evropske unije ipak implementirane obimne mjere kontroliranja nezakonitih migracija, zahvaljujući prije svega tehnološkom napretku i čvršćoj saradnji policijskih tijela (Bigo, Guild, 2005: 102-104). „Pod razvojem operativnih sposobnosti podrazumijeva se posebno ključan dio implementiranja strateških ciljeva EU po pitanju nezakonitih migracija. Program razvoja integriranog upravljanja granicama na nivou Unije je dugoročan proces koji određuje i unapređuje srednjoročne i dugoročne ciljeve za poboljšanje saradnje unutar službi, međuagencijske i međunarodne saradnje u agencijama uključenim u upravljanje granicama, s namjerom ostvarivanja boljeg sistema upravljanja granicama. Viznim informacijskim sistemom osigurana je efikasna protočnost podataka između zemalja članica EU o vizama. Sistem olakšava provjeru o tražiocima viza i azila kako na spoljnim granicama Evropske unije tako i unutar zemalja EU te u jednu mrežu povezuje jedinstveni centralni sistem Unije i nacionalne baze podataka. Na taj način doprinosi unutrašnjoj bezbjednosti zemalja članica i pospješuje borbu protiv nezakonitih migracija“ (Bigo, Guild, 2005:102-104).

Značajne mjere na planu suprotstavljanja nezakonitim migracijama predstavljaju i Ugovori o povratku i Sporazumi o readmisiji.

Uspostavljanje agencija, odbora i proširivanje djelokruga rada postojećih organa i tijela po pitanjima nezakonitih migracija značajna su komponenta provođenja bezbjednosnih politika Evropske unije. „Strateški odbor za migracije,

granice i azil je osnovan kao dio novih radnih struktura za pripremu rasprava Evropskog vijeća po pitanjima migracija, granica i azila. Zadatak odbora, koji se sastoji od viših rukovodilaca, usklađivanje pitanja strateških smjernica u pitanjima koja se odnose na migracije, granice i azil. Sa sličnim okvirom djelatnosti je osnovan i Koordinacijski odbor za policijsku i pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima čiji je zadatak usklađivanje strateških smjernica Evropskog vijeća u policijskoj i pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:32-34).

Posebno je važna uloga koju ima Frontex - specijalizirana agencija Evropske unije. Njen zadatak je da koordinira saradnju svih članica EU u delu bezbjednosti granica. Frontex je osnovan u novembru 2004 godine posebnom uredbom Vijeća ministara Evropske unije, a u skladu sa odredbama Ugovora iz Maastrichta. Područje djelovanja te agencije obuhvaća: koordinaciju operativne saradnje između država članica u oblasti upravljanja spoljnim granicama, te pružanje potrebne podrške članicama u organizaciji zajedničkih operacija u suprostavljanju prekograničnom organizovanom kriminalu. Frontex nema ovlaštenja za operativno djelovanje, već se rad te agencije temelji na razmjeni obavještajnih podataka (Council Regulation No 2007/2004, 2004:4-6).

„Prije svega, potrebno je uvesti strožije mjere vezano za nezakonito zapošljavanje imigranata, jer postojeća siva ekonomija djeluje kao izraziti pull faktor koji privlači brojne migrante. Generalno uzev, bolja horizontalna i vertikalna koordinacija svih nadležnih tijela uz intenzivnu saradnju sa zemljama članicama jedini je način koji može dati zadovoljavajući rezultat u zaštiti spoljnih granica Evropske unije“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:32-34).

Nezakonite migracije postale su vrlo značajan problem za nacionalnu i unutrašnju bezbjednost zemalja članica Evropske unije. „Pod najvećim pritiskom su najrazvijenije države, ali u posljednjih desetak godina i mediteranske države članice Unije bilježe veliki rast nezakonitih migracija. Suočene s velikim migracijskim pritiskom i sve većom pojavom aktivnosti vezanih uz nezakonite migracije, članice Evropske unije su zaključile da više nisu sposobne da same na nacionalnom nivou adekvatno djeluju na fenomen nezakonitih migracija te da moraju koordinirati mjere na evropskom i međunarodnom nivou, prije svega na području pravosuđa i unutrašnjih poslova“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:32-34).

„Ako se pođe od definicije državne granice odnosno granične linije kao krajnjeg opsega vlasti određene zemlje, izvodi se zaključak da se prve mjere, koje bi se mogle preduzeti kako bi se zaštitila nacionalna ili unutrašnja bezbjednost, mogu ili moraju preduzeti upravo na samoj državnoj liniji, a službe koje preduzimaju takve mjere i radnje preuzimaju dio odgovornosti za cjelokupno stanje bezbjednosti na unutrašnjem planu“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:32-34).

„Nezakonite migracije, kao jedan vid kažnjivih radnji povezanih uz državne granice, posljednjih godina nesumnjivo predstavljaju sigurnosnu pojavu koju mnogi povezuju s ugrožavanjem nacionalne bezbjednosti zbog velikog broja migranata koji padaju na teret svake države koja im pruži utočište, tj. boravak i zbog činjenice da su u jednom svom dijelu povezane s kriminalnim skupinama na nacionalnom i međunarodnom nivou, te se prema procjenama Ujedinjenih nacija godišnja zarada organizacija koje se bave krijumčarenjem osoba kreće oko sedam milijardi US“ (Ghosh, 1998:49).

Važno je demistifikovati fenomen migracija sa bezbjednosnog aspekta. „Ono što je zabrinjavajuće jest činjenica kako uvijek u velikom broju postoje grupe ili pojedinci koji se pokušavaju sakriti i proći neopaženo jer su njihove pobude dolaska u Evropu sasvim druge prirode. Naime, izvršeni teroristički napadi u više zemalja članica EU pokazuju da su počinioci uglavnom lica koja su rođena ili su većinu života provela na teritoriji Evropske unije, dok se kao pomagači ili podstrekači mogu pojavljivati novi migranti. To su izazovi takozvanih mješovitih migracijskih tokova“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:32-34).

Shodno tome, najveći bezbjednosni izazov nezakonitih migracija je veza migranata i terorističkih organizacija, mada je važno napomenuti da to nije većina njih. „Pored već spomenutih izazova možda najfluidinije područje predstavljaju prijetnje koje proizlaze od radikalizacije određenog broja pripadnika muslimanske zajednice u Evropi te njihovog dvosmjernog puta kojim odlaze u terorističke kampove u pretežno nekontroliranim područjima Pakistana na granici između Pakistana i Avganistana – ali ne samo tamo – gdje prolaze trening i radikalizaciju te se vraćaju u Evropu s ekstremnim stavovima i planovima“ (Taylor, 2017:15-16).

„U posljednjih nekoliko godina je na stotine hiljada ljudi je uspjelo ući na teritoriju Evropske unije i, po pravilu, zatražiti azil. Međutim Dublinski sistem azila, uspostavljen u okviru Schengenskih sporazuma, nije stvoren za ovakve masivne prilive izbjeglica dok klasični sistem za prihvata izbjeglica u ovakvom opsegu nije bio kvalitetno riješen. Prelazak spoljne granice Evropske unije je moguć samo na graničnim prijelazima i sva lica koja i uđu nezakonito na tu teritoriju moraju se registrirati, odnosno podnijeti zahtjev za azil, što u ovom migracijskom talasu nije poštovano na cijeloj ruti od Grčke do Njemačke“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:32-34).

„Ako se ne ispune subjektivna očekivanja postoji bojazan njihovog okretanja činjenju različitih krivičnih djela, ne isključujući i ona nasilna povezana s rasom i vjerom. Nepostojanje jasnih planova za izbjeglice i migrante zasigurno će uzrokovati jačanje otpora prema migrantima i porast podrške radikalnim desnim strankama u evropskim zemljama. U nekim zemljama su već i formirane tzv. grupe za zaštitu (npr. Finska, tzv. Odinova vojska), što dodatno otežava bezbjednosnu situaciju jer jedan konflikt vodi drugom“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:32-34).

EU zbog svega navedenog mora u što kraćem roku osmisлити način integracije migranata u domicilno stanovništvo zbog smanjenja radikalizacije migranata, ali i evropskih građana, te kako bi migranti usvojili pozitivan cilj integracije u novo društvo. „Ponašanje u kojem zemlje članice gledaju samo vlastitu bezbjednost je put u propast. Zajednički pristup ovim pitanjima bez skrivenih nacionalnih interesa je preduslov za uspjeh. Upravo su razjedinjenost evropskih zemalja i nedostatak jasnih poruka i uzrokovali migracijsku krizu sa područja Bliskog istoka koja je uzdrmala same temelje EU“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:28-30).

EVROPSKA UNIJA I MIGRANTSKO-IZBJEGLIČKA KRIZA

Treba imati u vidu da sudar različitih kultura i vera može ugroziti funkcioniranje društvenog sistema zemalja u koje migranti dolaze. Takav je bio slučaj u velikoj migrantskoj krizi u Evropi 2015. i 2016. godine, s obzirom na činjenicu da zemlje EU nisu mogle da integrišu toliki broj migranata. Za pravni sistem dodatni problem mogu predstavljati i specifične kulturne navike imigranata, često neprihvatljive za sredinu u koju dolaze. U takvim situacijama, sankcioniranje po važećim zakonima države destinacije znači ugrožavanje elementarnih prava i sloboda.

Evropska migrantsko-izbjeglička kriza predstavlja zbirni naziv za niz događaja i incidenata vezanih za masovni dolazak izbjeglica i u još većoj mjeri ilegalnih imigranata iz Azije, Afrike, Bliskog Istoka i dijela Jugoistočne Evrope (Kosovo i Albanija) u zemlje Evropske unije, koji su eskalirali 2015. godine. Kriza se do tada uglavnom odražavala na mediteranskim obalama Italije. U novije vrijeme je masovniji priliv izbjeglica zabilježen na prostoru Balkana, koji predstavlja tranzitni pravac prema razvijenim zemljama Evropske unije. Kao rute ulaska u EU ilegalni migranti su koristili i koriste kako zemlje članice Unije na njenoj periferiji - Grčku i Hrvatsku, tako i najkraće putne pravce koji vode kroz Makedoniju i Srbiju.

Iako su izbjeglice i migranti (uglavnom iz Sirije) od strane evropskog političkog establišmenta u prvo vrijeme dočekani sa simpatijama, kasnije se taj odnos promijenio i uslijedile su kritike i zabrinutost zbog mogućnosti ugrožavanja unutrašnje bezbjednosti. „U najnovije vrijeme je odnos prema migrantima postao predmetom sukoba pojedinih država članica Unije, prije svega između Njemačke koja inzistira na politici „otvorenih vrata“ prema migrantima, te Mađarske, Slovačke i Poljske koje drže da će upravo one od te politike trpjeti najteže negativne posljedice“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:33-34).

Protesti protiv arapskih diktatorskih režima dočekani su sa osporavanjem u EU. Međutim, nije se razmišljalo o mogućim negativnim posledicama tih događaja.

„Poučan je primjer Libije, gdje su novonastale opozicione oružane formacije imale vazдушnu podršku NATO članica, u prvom redu Francuske, u borbi protiv snaga pukovnika Muammara al-Gaddafija. Međutim, nakon urušavanja Gaddafijevog režima nije bilo odgovarajuće podrške EU u izgradnji postautoritarne vlasti i novih društveno-ekonomskih odnosa, te je Libija završila u sukobima naoružanih frakcija i haosu, postala prostor za ubacivanje snaga ISIS-a i ključna točka nestabilnosti u Sjevernoj Africi. Slično je bilo i u Tunisu, Egiptu, a posebno kasnije u Siriji“ (Tadić, Dragović, Tadić, 2016:32-34).

Iako se masovni imigrantski talas ka Evropskoj uniji do koga je došlo posljednjih godina uglavnom prikazuje kao spontani priliv izbjeglica iz ratom zahvaćenih područja Bliskog istoka i sjevera Afrike, postoje ocjene da to nije dovoljno i potpuno objašnjenje. Naime, ima tvrdnji da je ideja o velikoj seobi migranata ka državama članicama EU, posebno prema Njemačkoj, inicirana u samoj Evropi. Kao ilustracija toga, spominje se članak u magazinu *Europe's World* iz oktobra 2014. godine, koji piše da je „došlo vrijeme za high-road scenarij kojim će se olakšati migracije, a ne ograničavati ih“. U tom kontekstu je u navedenom članku isticano da evropska populacija stari, te da se u Evropskoj uniji u budućnosti predviđa značajan manjak radnika, budući da se će radno sposobno stanovništvo u državama članicama Unije u sljedećih 50 godina smanjiti za 45 milijuna. „S tim u vezi, u *Europe's World* je ocijenjeno da su u mnogim zemljama migracije usporile ili čak preokrenule trend starenja i zaustavile neodrživi odnos između radne i izdržavane populacije“ (Atefanov, 2017). Na takva razmišljanja su se nešto kasnije, kada su izbjeglice već počele da napuštaju Siriju, nadovezali i neki potezi i izjave zvaničnika prije svega njemačke vlade, uz razne medijske sadržaje i djelovanje pojedinih nevladinih organizacija, koji su svako na svoj način podupirali pokretanje ratnih izbjeglica i ekonomskih imigranata ka Evropi i posljedično, nastajanje problema kakvi se nisu očekivali.

U vezi sa krizom iz 2015. i 2016. godine, postoje i mišljenja da iza pokretanja posljednjeg migrantskog vala sa Bliskog istoka stoji projekat strateške depopulacije Sirije. Ima i autora koji u svemu što se događalo vide dugoročnu strategiju islamizacije Evrope. Uz sve jednostranosti i pretjerivanja, moglo bi se zaključiti da u navedenim stajalištima može biti i ponečeg tačnog (Stevens, 2017:186).

U tom kontekstu, ukazuje se da je njemačka kancelarka Angela Merkel svojevóljno pozvala migrante iz arapskih zemalja da dođu u tu zemlju početkom 2015. godine, bez prethodnih konsultacija sa nadležnim institucijama Evropske unije (Mansfield, 2016). Ubrzo je, međutim, kada je na njemačke granice pristiglo oko milion migranata, njemačka vlada u novonastaloj situaciji zatražila evropsku solidarnost na način da sve zemlje članice Unije podijele taj teret. Države kao što su Poljska, Češka, Mađarska i druge zemlje članice EU iz centralne Evrope, u prošlosti nisu bile kolonijalne sile i da njihove političke elite i javnost zaziru od imigracije iz vanevropskih područja (Wintour, 2017).

Te zemlje su unisono izrazile stajalište da su prije spremne da izgube evropske fondove potpore nego da prihvate obavezne kvote za prijem neželjenih migranata, posebno ukoliko su islamske vjere. Inače, čak i „stare“ zemlje članice EU imaju hronične probleme sa integracijom afro-azijskih migranata u svoja društva, imajući u vidu njihove bitno drugačije tradicijske i socijalne norme. U migrantskoj krizi koja još uvijek nije okončana se jasno pokazalo da jedinstvo Evropske unije po pitanju izbjeglica i migranata ne postoji, te da zajednički stav o tome nije na vidiku.

Naknadne analize su pokazale da su se institucije Evropske unije, kada se uvidjelo da stvari sa migrantskim valom iz Sirije izmiču kontroli, ponašale neadekvatno, a ponekad i kontraproduktivno. Uz ostalo, EU je u martu 2016. godine potpisala sporazum s Turskom, kojim je toj zemlju odobren kredit u iznosu od tri milijarde eura, uz obećanja da će takvih kreditnih tranši biti i u budućnosti. Turski predsjednik Recep Tayyip Erdogan je u međuvremenu nastavio da povremeno ucjenjuje Evropsku uniju, zahtjevajući ukidanje viza Turskoj i prijeteći novim izbjegličkim valovima ka Uniji. Naime, na teritoriji Turske je smješteno oko tri miliona sirijskih izbjeglica, a vlastima te zemlje nije problem ni da preusmjere izbjeglice iz Iraka ka EU ili da pritiskom na Kurde na jugoistoku Turske prisile i pripadnike te etničke grupe da se odluče na bijeg u „slobodnu Evropu“. Neke zemlje članice Evropske unije, poput Njemačke, Austrije, Švedske i Danske, na vrhuncu krize 2015. godine pokušale su same da se izbore sa problemom, tako što su uspostavile privremene granične kontrole. Ukupno gledano, evidentno je da je zbog imigrantske krize Evropska unija dospjela u poziciju gubitnika, jer nije bila u stanju diktirati uslove i držati situaciju pod kontrolom (Skinner, 2016).

Nema ni sasvim preciznih podataka koliko je ukupno nezakonitih migranata i izbjeglica ušlo na područje Evropske unije nakon eskalacije rata u Siriji. „Prema Međunarodnoj organizaciji za migracije (IOM), nakon najvećeg talasa 2015. godine, kada je na granice EU došlo oko 1,2 miliona migranata, do kraja 2016. je u Evropsku uniju pristiglo još oko 400.000 izbjeglica. Većina njih je došla preko Grčke i zapadnog Balkana, ili morskim putem prema Italiji. IOM ukazuje da je 2016. godina za imigrante i izbjeglice bila i najopasnija, budući da se te godine u Sredozemnom moru utopilo više imigranata nego u 2015. godini - 4220 u odnosu na 3.780“ (Quoterly Overview, 2017:1-2).

Karakteristično je da Evropska unija slijedi gotovo istovetnu strategiju prema migracijama i u odnosima s afričkim zemljama.

Migrantsko-izbjeglička kriza je u Evropskoj uniji aktuelizirala pitanje mogućnosti uspostavljanja i održavanja multikulturalizma, odnosno dilemu da li današnja Evropa uopšte ima kapaciteta za integraciju manjina. Nezakonite migracije su se pokazale kao jedan od ključnih problema koji remeti funkcionisanje današnje EU, a za koji u bližoj budućnosti neće biti adekvatnih rješenja.

ZAKLJUČAK

Građani Evropske unije se u ovom trenutku najviše boje ugrožavanja sopstvene sigurnosti, kao i bezbjednosti svojih zemalja i ugrožavanja od terorizma. Zbog toga Evropska unija mora kreirati jedinstven stav i politiku azila i na taj način zaštititi svoje granice. Kada je riječ o budućnosti Evropske unije nastupio je historijski prijelomni trenutak. Nakon što je uloženo toliko napora da se stvori funkcionalna pravna jurisdikcija u Evropi, zajednička ekonomska oblast i zajednička valuta, što bi koštalo znatno više od mogućih alternativnih rešenja – moraju se naći načini da se sačuvaju stvari koje su postignute, ali iznad svega, trebaju se naći načini da se isprave loši potezi koji su i doveli do narastanja navedenih problema. Do ovih grešaka je došlo uslijed nejednakosti ekonomske razvijenosti država EU, što je u posljednjem desetljeću dodatno pogoršano usled neadekvatnih i tehnokratskih mjera institucija Unije, koje su trebale da te probleme prevaziđu.

IZVORI

- Bigo, D. Guild, E. 82005 Controlling Frontiers: Free Movement into and within Europe, Ashgate Publishing Limited, Aldershot UK
- Council Regulation (EC) No 2007/2004 of 26 October 2004 establishing a European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union, L 349, Official Journal of European Union, Brussels, 25.11.2004
- Ghosh, B. Huddled, M.(1998) Uncertain Shores – Insights into Irregular Migration, Kluwer Law International, The Hague NL
- Mansfield, K. Pallenberg, M. (2016) „They invited us - Refugee says Germany wanted migrants“, The Express, London UK, 14 December 2016, <http://www.express.co.uk/news/world/743487/refugee-germany-angela-merkel-invited-syria>
- Maystadt, P. (2014) „How to bring labour mobility to Europe“ Europe’s World, Brussels, 10.12.2014 <http://www.friendsofeurope.org/smarter-europe/how-to-bring-labour-mobility-to-europe>
- Scimeca, M. (2017) The European Immigration Crisis: An Analysis of how Terror Attacks have Affected Immigrant and Refugee Populations in Western Europe, University of Central Florida, Orlando FL
- Skinner, A. (2016) „For Erdogan, migration crisis is an opportunity“, Politico, Brussels, 18 November 2016 <http://www.politico.eu/article/for-recep-tayyip-erdogan-refugee-crisis-an-opportunity/>
- Stefano, M. (2017) „Imigracija i fingirana sinkopa europske politike elite“, Geopolitika news, Motus d.o.o. Zagreb, 30. decembar 2017 (<http://www.geopolitika.news/analize/mario-stefanov-imigracija-i-fingirana-sinkopa-europske-politicke-elite>)
- Stevens, D. (2017) „Asylum, Refugee Protection and the European Response to Syrian Migration“, Journal of Human Rights Practice, Vol. 9, Issue 2, Oxford University Press, Oxford UK
- Stevović, M. Crnobrnja, M. (2015) „Bezbednosna politika Evropske unije i aktualna izbeglička kriza“ Megatrend revija, Vol. 12, No. 3, Univerzitet Megatrend, Beograd

- Tadić, J. Dragović, F. Tadić, T. (2016) „Migracijska i izbjeglička kriza – sigurnosni rizici za EU“, *Policija i sigurnost*, Vol. 25, No. 1, Ministarstvo unutarnjih poslova Repoublike Hrvatske, Zagreb 2016.
- Townsend, M. R. (2015) *The European Migrant Crisis*, Lulu Press, Morrisville NC
- Warell, H. (2017) „Eastern European migration to the UK in 5 charts“, *Financial Times*, London UK, July 10, 2017 (<http://www.ft.com/content/14b558c8-6585-11e7-8526-7b38dcaef614>)
- Wintour, Patrick /2017) „EU takes action against eastern states for refusing to take refugees“, *The Guardian*, London UK, 13 June 2017 (<http://www.theguardian.com/world/2017/jun/13/eu-takes-action-against-eastern-states-for-refusing-to-take-refugees>)

Kenan N. ADEMOVIĆ

SECURITY ASPECTS OF MIGRATION PROCESSES
IN THE EUROPEAN UNION

SUMMARY

Migration trends have existed throughout human history, with the primary reasons for leaving one's territorial or ethnic community to seek a better life or escape from persecution and violent conflict. Unlike legal migration, which takes place under the laws of the country of origin of the migrant and the country of destination, there are also illegal migrations that reflect special circumstances and mean any movement of population from the territory of one country to the territory of another that does not take place under the regulations of those countries, and also the stay of aliens in a particular country in a manner inconsistent with its legislation. Therefore, the aim of this paper is to analyze the security aspects of migration processes in the EU process.

Key words: migration processes, illegal migration, security, European Union